

Tema: La persona a la recerca del sentit

En el marc d'un temps de Quaresma que avança vers el goig de Pasqua, avui ens retrobem. A la primera part de la reunió té lloc la visita virtual dels dos membres del Gabinet de Comunicació del Bisbat de Menorca, mn. Antoni Fullana i na Sònia Febrer, que ens presenten el ***Pla de Comunicació 2021-2025 «Comunicar per evangelitzar»***.

El diàleg establert entre tots ens ha despertat molt interès. Hem descobert que les xarxes socials són una eina essencial per donar a conèixer el missatge de Jesús en els nostres temps.

Agraïm sincerament el seu testimoni i restem oberts a col·laborar. Ens comprometem a crear un perfil d'Instagram enllaçat des d'El Pou de Siquem.

A la segona part de la reunió en Simón ens presenta una reflexió sobre ***El hombre en busca de sentido*** de Viktor Frankl. Herder, 1979. És un llibre imprescindible a la vida de qualsevol persona, que pot donar respostes i/o oferir llum a moltes preguntes i preocupacions que es van succeint a la vida.

Viktor Frankl, nascut el 1905 i mort el 1997, va ser psiquiatra i neuròleg durant el S. XX. A més de la seva dedicació professional, és recordat també com un filòsof per obres com la que comentem. Entre els anys 1942 i 1945 va ser deportat a diversos camps de concentració nazis, entre ells, el d'Auschwitz, conegut com el camp d'extermini. Va aconseguir sobreviure, malgrat deixar enrere la companyia de la seva dona, dels pares, del germà, d'altres familiars i molts altres amics. *El hombre en busca de sentido* recull nombrosos fets rellevants durant aquests tres anys: experiències personals i fets de la vida diària dins d'un camp de concentració; i explica el rerefons i la vida interior que necessità per aconseguir sobreviure, d'on va sortir la nova línia psicològica anomenada logoteràpia.

L'autor va patir durant 3 anys un entorn terrible, amb falta de son i d'aliment, amb vexacions constants i cops diaris. Davant els horrors i les penúries viscudes en els camps de concentració, dia rere dia, Viktor Frankl es va fer la primera pregunta important:

Què podem dir sobre la llibertat humana? Molts parlen que la persona és el producte de la combinació de diversos factors, ja siguin socials, ambientals..., però, existeix la llibertat espiritual? Existeix la possibilitat d'elecció davant la combinació factorial que ve donada per l'entorn?

Tot i això, defensa que tota persona pot escollir i decidir la seva conducta a nivell mental i espiritual, conservant així la pròpia dignitat. I aquesta llibertat espiritual és el que dona sentit i propòsit a la vida.

Un altre tema que tracta en diversos capítols del llibre és **el patiment**. Ell declara que el patiment és un aspecte de la vida que no es pot eliminar, i que, sense ell, la vida no és completa. Mentre estava dins dels camps de concentració es demanava si tot el patiment que

sofrien tenia algun sentit. I conclou que si no fos així, tampoc tindria sentit sobreviure a l'internament dins del camp. Una vida que té com a únic i últim sentit sobreviure o morir no val la pena ser viscuda, ja que depèn, en última instància, de la casualitat. Hem de buscar alguna cosa més enllà d'aquestes dues possibilitats. Ell assegura que la persona que accepta el seu destí, tot el patiment que comporta el fet de viure i la forma com s'enfronta al patiment, ofereix infinitat d'oportunitats per afegir un sentit més profund a la pròpia vida.

Bàsicament, ens recorda el que nosaltres hem anat parlant en moltes ocasions, de sortir reforçats davant situacions difícils. La seva situació la podríem catalogar d'extrema però, tots nosaltres segur que tenim exemples on una situació penosa i plena de patiment ens ha servit per ser millors persones. Ell parla que les persones tenim l'oportunitat d'aconseguir quelcom per la via del patiment.

Una de les formes en que la persona pot superar el patiment és la fe en el futur, creure en el futur de cadascú. Amb la pèrdua de fe en el futur es perd també el fonament espiritual. Per tant, en la meua opinió, mantenir intacta l'espiritualitat ens pot donar una visió més serena i interior del nostre futur.

El tema clau del llibre i de la logoteràpia es podria resumir en la següent pregunta: **Quin sentit té la vida?** Aquesta podria ser la pregunta clau i fonamental de la reunió també. L'autor, en el llibre, diu que el que realment importa és realitzar un canvi radical en la pròpia actitud i en la mateixa pregunta. Parla de la necessitat d'aprendre per nosaltres mateixos i d'ensenyar a la resta de gent que no hem d'esperar res de la vida, si no que la vida espera alguna cosa de nosaltres.

Deixar de pensar sobre el significat de la vida ens obre la porta a pensar en les persones com a éssers a qui la vida demana arribar al coneixement de forma contínua. Més important que les paraules han de ser les pròpies actuacions i la conducta. Viure significa assumir la responsabilitat de trobar la resposta correcta als diferents problemes que van sorgint i realitzar de forma digna les tasques que la vida ens assigna a cada moment. Així doncs, és fàcil determinar que el sentit de la vida canvia al llarg dels anys en una mateixa persona i és diferent en cada una de les persones que formem el món.

Per unir diferents temes que han anat sorgint, podem parlar de la l'experiència pròpia de l'autor. Per poder sobreviure als camps de concentració, el propi Viktor Frankl va convertir el patiment diari en la seva tasca diària. No minimitzava o intentava alleujar-lo ni gastava energia en crear falses il·lusions ni alimentava un optimisme artificial. El que va fer és plantar cara al patiment i aprendre de les oportunitats que té ocultes. El poeta Rilke deia "hem d'aconseguir mitjançant el patiment". A qualsevol persona del món li esdevindran, en algun moment concret de la vida, situacions on el patiment serà irremeiable. I és en aquests moments on podrà realitzar un procés d'aprenentatge i de superació. Les llàgrimes que poden aparèixer en aquests moments són actes de valentia, volguent dir que la persona té el valor de patir.

L'últim tema que m'agradaria destacar del llibre és **el buit existencial**. Ell parlava, ja en el S. XX, que aquest fenomen estava molt estès. Donava dues raons de pes:

- La primera es remunta a quan l'home es converteix en humà i deixa enrere els instints animals bàsics que conformen la conducta animal i, d'aquesta manera, li confereixen seguretat.
- La segona, molt més recent, és la pèrdua de les tradicions que serveixen de recolzament a la conducta humana.

Per tant, l'autor diu que la persona ha perdut l'instint que li diu què ha de fer, i també les tradicions que li indiquen el què ha de fer. Llavors, la persona ha de triar i, en molts casos, la gent ni tan sols sap que és el què li agradaria fer. La conseqüència de tot això és que les persones acaben fent el que fan els altres o el que volen que facin els altres.

Això que ell va descriure al segle XX és molt present en els nostres dies. Ho podem veure amb les xarxes socials, amb la manca de personalitat de moltes persones, la manca de decisió pròpia i en el desconeixement total de qualsevol tipus d'espiritualitat.

Aquests només són alguns dels temes que tracta el llibre. Penso, un cop llegit el llibre, que les revisions de vida que compartim s'assemblen molt al que anomenen logoteràpia. Deixo unes preguntes per anar desenvolupant els temes:

Som lliures espiritualment? Com es podria transmetre la idea de la llibertat espiritual al llarg del temps?

- Moltes vegades, a les reunions, hem parlat que les situacions difícils són moments per créixer personalment. Voleu comentar algun cas personal explicant el com i què us ha aportat en termes positius?
- Esteu d'acord amb el que explica sobre el sentit de la vida? Què espera la vida de cadascú de vosaltres en aquest moment?
- Ja al segle XX es parlava del buit existencial que patia gran part de la població. I ara, encara és més evident. Cap a on ens condueix patir un buit existencial?

El diàleg que segueix a continuació només la fa més extensa.

- La Logoteràpia proposa que la voluntat de sentit és la motivació primària del ser humà. Encara és una dimensió psicològica inexplorada. Davant d'una situació penosa, en vaig viure una experiència que m'ha acompanyat de per vida.
- És molt important treballar en el coneixement d'un mateix i aprendre a acceptar les pròpies fortaleces i febleses.
- Necessitem tenir objectius, ideals i valors. Dedicar tot l'esforç possible a algun afer dona sentit a l'existència.
- Fixem-nos en el que estem fent, en les situacions que se'ns presenten, prenem consciència del que realment ens toca fer, acceptant els diversos aspectes que embolcallen les situacions.
- S'està produint un gir entre la situació que van viure els nostres pares, per joves que siguin encara, i la nostra realitat actual.
- El món està canviant els horitzons actuals. Són diferents. Estic acabant una carrera, i ara què? Per mi els doblers i el poder ja no són el meu principal interès.

- Ens adonem que els pares, després de les onades de la pandèmia, estan sobreprotegint exageradament els fillets. Ells no han patit tant. Segur que en el futur prendran consciència de tot allò positiu que han après enmig de les privacions.
- Quan moltes coses han estat arrancades, roman la llibertat íntima, la capacitat d'escollir l'actitud personal davant un conjunt de circumstàncies.
- L'oportunitat de cadascú és única.
- El coneixement de Jesús i la fe ajuden moltíssim a descobrir en cada situació el sentit i la transcendència de la vida.

Durant el temps de Quaresma la paraula de Déu, que l'Església ens presenta en les celebracions, ens mena a la vida interior. La reflexió resta oberta per properes reunions, però, en tot cas, se'ns posa al davant un espai personal pel qual anirem avançant al llarg de la vida.

Gràcies a tots, per aquestes estones de reflexió que estimulen el nostre creixement personal!

Simón, Júlia, Andreu, Maria, Roser, Toni i Maria Dolors